

KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA

NACZELNY ORGAN SAMORZĄDU SPÓŁDZIELCZEGO

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1, Skrytka pocztowa 16
e-mail: krs@krs.org.pl, <http://www.krs.org.pl>

tel. +48 22/596-43-00, +48 22/596-45-00
tel./fax +48 22/827-43-21

Warszawa, dnia 08.01.2020 r.

SIB/2/2020/MM

Pan

Jerzy Dąbrowski

Dyrektor Departamentu Rynków Rolnych

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Dyrektorze,

W związku z otrzymanymi materiałami do konsultacji po spotkaniu w dniu 16.12.2019 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotyczącymi **sektorów m.in. zbóż, nasion roślin oleistych, mleka i przetworów mlecznych, wieprzowiny, mięsa drobiowego, wołowiny i cielęciny, baraniny i koziny, cukru**, oraz skierowanym zapytaniem, Krajowa Rada Spółdzielcza przekazuje opinię, po konsultacjach ze Związkami Spółdzielczymi.

Z zadowoleniem przyjmujemy wpisanie do **beneficjentów interwencji sektorowych w ramach WPR zorganizowanych form współpracy producentów rolnych, wskazanych przez państwo członkowskie, uznanych za grupy producentów** - szeroko rozumiane (bez ograniczania tego nazewnictwa do grup producentów rolnych zgodnie z Ustawą o GPR). Podstawową formą takiej współpracy w Europie, w tym w Polsce, jak i w innych krajach na świecie są **spółdzielnie**.

Mając na względzie wagę projektowanych rozwiązań w zakresie celu 3 projektu rozporządzenia PEiR UE dotyczącego Planów Strategicznych WPR 2021-2027 „Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości” oraz interwencji sektorowych WPR 2021-2027, ich skutków sięgających 2027 r. przekazujemy poniżej nasze wnioski.

Wnioski o charakterze ogólnym:

- 1. Przyjęcie w toku dalszych prac możliwie prostych rozwiązań umożliwiających uzyskiwanie interwencji sektorowych WPR 2021-2027 przez wszystkie typy spółdzielni rolniczych działające w Polsce,**
- 2. Uznanie za organizacje producentów działające od co najmniej 5 lat spółdzielnie mające członków produkujących produkty w/w sektorów (określanych w materiałach MRiRW jako pozostałe sektory), a ich związki za zrzeszenia organizacji,**
- 3. Ustanowienie maksymalnego dopuszczalnego poziomu interwencji dla istniejących jak i nowotworzonych podmiotów uprawnionych do wsparcia – działającego motywująco, z uwagi na niski stopień gospodarczego zorganizowania rolników w Polsce,**
- 4. Uproszczenie procedur uzyskiwania statusu organizacji producentów, celem rozpoczęcia znacząco opóźnionego procesu uznawania organizacji producentów**

w w/w sektorach – w sektorach tych obecnie w naszym kraju nie funkcjonuje ani jedna organizacja producentów, przy jednoczesnym głównym udziale OP w tych sektorach w krajach Zachodniej Europy. Organizacje producentów i ich zrzeszenia są wskazane przez Komisję Europejską jako formy docelowe działania rolników na rynku, zrzeszające głównie rolników, ale także podmioty operujące na rynkach rolnych.

5. **Przyjęcie uproszczonych wymagań w zakresie przygotowania i realizacji planów operacyjnych OP, które powinny być realizowane w naszym kraju powszechnie** (obecnie wśród jedynie funkcjonujących w Polsce organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw, tylko 10% tych organizacji realizuje plany operacyjne, będące podstawą wypłacania interwencji sektorowych w obecnej perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020, co pozbawia 90% organizacji znaczących środków wsparcia interwencyjnego – 4,1 lub 4,6% wartości netto sprzedaży owoców lub warzyw przez organizacje, pochodzących od członków OP).
6. W zakresie wymagań przy uznawaniu organizacji producentów, uzyskiwania wsparcia sektorowego oraz w zakresie poprawy pozycji rolników w łańcuchu wartości, proponujemy **zaczerpnienie z rozwiązań innych krajów, aby przyjąć możliwie proste rozwiązania, przy zachowaniu wskazanych wymagań na poziomie prawodawstwa UE – niezbędne jest upowszechnienie uznawania i rozwoju OP, aby umożliwić polskim rolnikom równe warunki konkurowania na wewnętrznym rynku UE.**

Wnioski dotyczące wysokości wsparcia i uwzględnienia różnego typu spółdzielni:

1. **W zakresie interwencji – Tworzenie i rozwój uznanych organizacji producentów i ich zrzeszeń oraz grup producentów rolnych i spółdzielni rolników oraz ich związków**

Proponujemy dofinansowanie na poziomie **15%** wartości netto produkcji sprzedanej przez podmiot i zakupionej przez podmiot od nowego członka – z uwagi na bardzo niski odsetek zorganizowanych rolników w Polsce, brak organizacji producentów w w/w sektorach oraz coraz trudniejsze warunki do prowadzenia działalności rolniczej i duże ryzyko braku dochodów z tej działalności.

Stawka pomocy:

Proponujemy **15 tys. euro rocznie** na jednego członka w okresie trzech kolejnych lat od jego przyjęcia.

Roczny maksymalny poziom wsparcia na podmiot w przypadku:

- uznanych organizacji producentów – **150 tys. euro/rok** dla uznanych OP mających mniej niż 20 członków, **350 tys. euro/rok** dla uznanych OP mających 20 i więcej członków,

z jednoczesnym zwiększeniem w/w stawek o **dotatkowe 100 tys. euro/rok** dla OP zrzeszających co najmniej 50 członków (np. dla spółdzielni mleczarskich, które uzyskują status uznanej OP, mających w większości przypadków kilkuset członków) lub mających co najmniej 10 członków producentów będących osobami prawnymi (np. organizacja której członkami jest 10 rolniczych spółdzielni produkcyjnych),

dla uznanych OP będących członkami zrzeszeń OP – **wysokość wsparcia zwiększa się o 50 tys. euro/rok,**

- grup producentów rolnych lub spółdzielni rolników – **100 tys. euro/rok** dla GPR/SR mających mniej niż 20 członków, **250 tys. euro/rok** dla GPR/SR mających 20 i więcej

członków, dla GPR/SR będących członkami związków GPR/SR - **wysokość wsparcia zwiększa się o 50 tys. euro/rok.**

W zakresie kosztów kwalifikowanych:

Obowiązek przeznaczania uzyskanego wsparcia na realizację celów ze względu na które grupa producentów albo organizacja producentów została utworzona, w tym:

- przeznaczenia **min. 30%** uzyskanego wsparcia na koszty związane z **inwestycjami w środki trwałe,**
- przeznaczenia **min. 10%** uzyskanego wsparcia na działania związane z **ochroną klimatu i środowiska.**

2. W zakresie interwencji dotyczących preferencji w dostępie do wsparcia inwestycyjnego proponujemy zmianę nagłówka na – **Preferencje w dostępie do wsparcia inwestycyjnego dla uznanych organizacji producentów, grup producentów rolnych, spółdzielni (szeroko rozumianych) oraz ich związków/zrzeszeń** oraz analogiczne zmiany w opisie tej interwencji w materiale MRiRW.

Proponowana zmiana wynika z potrzeby równego traktowania spółdzielni, jak również z faktu nie występowania w kraju obecnie ani jednej spółdzielni rolników, zgodnie z Ustawą z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników. Pod dużym znakiem zapytania stałoby wykorzystanie środków, które byłyby spółdzielniom rolników dedykowane. Potrzebna jest formuła szersza, umożliwiająca zarówno spółdzielniom rolników (jeśli będą tworzone), jak również obecnie działającym spółdzielniom, które będą chciały się rozwijać, inwestować, dostęp do środków w ramach tej interwencji. **Zbytnie zawężenie beneficjentów, byłoby ze szkodą dla spółdzielni obecnie działających,** które wykonały duży wysiłek w ciągu trwającej już 30 lat transformacji gospodarczej, w często bardzo niesprzyjających dla spółdzielni warunkach prawnych, zarówno fiskalnych, jak i dostępu do funduszy UE.

Proponujemy jednocześnie podwyższony % zwrotu kosztów kwalifikowanych dla beneficjentów będących uznaną organizacją producentów lub ich zrzeszeniem, grupą producentów rolnych lub ich związkiem lub spółdzielnią lub związkiem spółdzielni lub członkami ww. podmiotów, którzy wspólnie podejmować będą działania inwestycyjne – w relacji do pozostałych beneficjentów o np. **10 p.p.** (stanowiących min. 10% maksymalnej przyznawanej punktacji). Jesteśmy zdania, że punktacja ta, powinna wyraźnie promować ww. podmioty i ich członków.

3. W zakresie uwag zgłaszanych do Celu 3 WPR na lata 2021-2027 przez uczestników spotkania w dniu 30.10.2019 r. (cz. I) wnioskujemy o korektę zapisu na poniższy:

Część środków pomocowych powinna być dystrybuowana wyłącznie poprzez zorganizowane formy działalności rolników (**spółdzielnie i ich związki**, grupy producentów rolnych, związki grup, zrzeszenia branżowe, itp.) – słowo spółdzielnie oznacza tu różnego typu spółdzielnie, nie zaś wyłącznie spółdzielnie rolników w rozumieniu Ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników, jak wskazano w materiale MRiRW – spółdzielnie różnych branż i ich związki były zgłaszane podczas w/w spotkania przez przedstawicieli spółdzielczości (KRS, Związków Spółdzielczych). Dotychczas nie zarejestrowała się ani jedna spółdzielnia rolników.

4. W zakresie – Propozycje interwencji – Cel 3 proponujemy uzupełnienie zapisu o spółdzielnie i ich związki jak poniżej:

Tworzenie i rozwój uznanych organizacji producentów i ich zrzeszeń, grup producentów rolnych i ich związków oraz **spółdzielni i ich związków**.

Informacje dotyczące ankiety

Z uwagi na niskie zorganizowanie producentów rolnych, potrzebę poprawy infrastruktury wykorzystywanej do planowania i organizacji produkcji, w tym dostosowania do ciągle rosnących oczekiwań rynków i konsumentów, konieczność koncentracji dostaw z poszanowaniem środowiska naturalnego, potrzebę ciągłego inwestowania w ulepszanie bazy przetwórczej, promocji, wszystkie zakresy zawarte w przekazanej ankiecie są w zainteresowaniu środowiska spółdzielczego. Jednocześnie w ślad za zgłoszonym wnioskiem o objęcie preferencjami w dostępie do wsparcia inwestycyjnego spółdzielni różnego typu, bez ograniczania tych preferencji do spółdzielni rolników zgodnie z Ustawą z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników, wskazaliśmy takie szersze ujęcie w ankiecie. Wypełnioną **ankietę** ze wskazanym zainteresowaniem poszczególnymi interwencjami, dołączamy do pisma.

Mając powyższe na uwadze wnosimy o uwzględnienie naszych propozycji, celem lepszego przygotowania naszego kraju i uzyskania oczekiwanych efektów z wdrażania WPR na lata 2021-2027. Jednocześnie stworzone zostaną lepsze warunki do wspierania działających i nowotworzonych spółdzielni, organizacji producentów i grup producentów oraz ich związków i zrzeszeń. Jest to warunek konieczny, aby na ile jest to możliwe, **złagodzić negatywne skutki występującego dużego ryzyka utraty przez polskich rolników równych warunków konkurencyjności na rynku UE po 2020 roku**. Potrzebna jest również **synergia potencjałów** tj. rolników i podmiotów/osób nie będących rolnikami, mogącymi być członkami organizacji producentów (zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami do 20% liczby członków OP), posiadających np. możliwości przechowalnicze, usługowe dla rolnictwa, kadrowe, przetwórcze. Projektowane przez Komisję Europejską przeznaczenie przez kraj członkowski **na realizację wsparcia „sektorowego” do 3% z koperty przyznanej na płatności bezpośrednie** – oznacza potencjalnie znaczące środki pomocy w tym zakresie. Jest to również wyraźny sygnał na ukierunkowanie wsparcia ze środków UE w kolejnych latach na gospodarczo zorganizowanych producentów rolnych, w szczególności zrzeszonych w uznanych organizacjach producentów, którzy w wyniku w/w wsparcia będą uzyskiwać wyraźne przewagi w możliwościach rozwoju. Projektowane coroczne wsparcie finansowe w ramach **interwencji sektorowych** w wysokości do 5% wartości produkcji sprzedanej danej organizacji, grupy producentów, oraz preferencje w dostępie i podwyższony zwrot kosztów inwestycji realizowanych przez te podmioty, będą mieć kluczowe znaczenie na poprawę konkurencyjności, możliwości rozwoju oraz dochodowości produkcji rolnej zrzeszonych w tych podmiotach rolników.

Z poważaniem,

dr inż. Mieczysław Grodzki

**Prezes Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej**

Załączniki:

Wypełniona ankieta

1. Proszę określić zainteresowanie zaproponowanymi interwencjami w pozostałych sektorach – w kwadracie proszę wpisać cyfrę - od 0 (znikome zainteresowanie) do 5 (największe zainteresowanie)

5

poprawa infrastruktury wykorzystywanej do planowania i organizacji produkcji, w tym do utrzymania jakości produktu w procesie produkcji, dostosowywania tej produkcji do popytu, optymalizacji kosztów produkcji oraz stabilizacji cen producentów z poszanowaniem środowiska naturalnego

5

poprawa wyposażenia technicznego wykorzystywanego do koncentracji dostaw i umieszczania produktów na rynku z uwzględnieniem poszanowania środowiska naturalnego

4

działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów

4

działania mające na celu zapobieganie kryzysom oraz zarządzanie kryzysowe.

2. Proszę określić zainteresowanie zaproponowanymi interwencjami w zakresie realizacji celu 3 WPR „Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości” – w kwadracie proszę wpisać cyfrę - od 0 (znikome zainteresowanie) do 5 (największe zainteresowanie)

5

tworzenie i rozwój uznanych organizacji producentów i ich zrzeszeń oraz grup producentów rolnych i ich związków;

5

preferencje w dostępie do wsparcia inwestycyjnego dla uznanych organizacji producentów, grup producentów rolnych, **spółdzielni** oraz ich związków/zrzeszeń;

5

wspieranie pozycji rolnika w łańcuchu wartości poprzez rozwój współpracy w sektorze przetwórstwa oraz w zakresie wprowadzania do obrotu produktów rolnych, w tym za pośrednictwem zorganizowanych form handlu.

Uwaga: Możliwe do refundacji koszty w ramach danej interwencji są wyszczególnione w załączonych prezentacjach